

חינוך

אין זמן לשבויים

"צה"ל עשה טוב אם הוא נהג בערבים כפי שנהג יהושוע בתושבי יריחו ומקדה. אני חושבת כך, כי אם היו משאירים אנשים ואת העיר, היו הערבים שוב פולשים לעיר ונלחמים בהם."

תשובה זו, של תלמידה אלמונית באחד מבתי-הספר היסודיים בישראל, שניתנה ב-מיסגרת מחקר פסיכולוגי על דעות-קדומות בקרב תלמידים, חרצה השבוע את גורלו של הד"ר ג'ורג' טמריין (הנולד 1540). הוא ערך את המחקר לפני שנים, אך מעולם לא דאג לפירסומו ברבים. בינתים הסתכסך עם אחד מעמיתיו, בחוג לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל-אביב, והחודש, כש-פורסמו ממצאי ועדת-החקירה שהוקמה כדי לדון בסכסוך, התברר כי המחקר הישן היה לו לרועץ.

כי בין מסקנות הוועדה הופיע גם המשפט הבא: "החשדה התרשמה שמחקרו של הד"ר טמריין גרם נזק לקשרים בין החוגים לפסיכולוגיה וזחינון לבין משרד-החינוך."

האוניברסיטה של תל-אביב הסיקה את המסקנה: פירטה את הדוקטור מסגל עובדיה. לא כלרי זדא מופשט. אולם המחקר הוסיף השבוע להכות גלים בקרב פסיכולוגים ומחנכים רבים. כי תשובת הנערה הי-אלמונית לא היתה יוצאת-דופן. מאות רבות של תלמידים ענו כמותה, הוכיחו כי הם מחייבים רצח-עם (גינאסיד). לא באופן כללי ומופשט, אלא כל אימת שהעניין נוגע לעמם ולארצם. לדוגמה:

"אני חושבת שהיה טוב", השיבה תלמידה אחרת על השאלה אם היה רצוי שצה"ל ינהג כמו יהושוע, וישמיר את בני עם הארץ ואת רכושם, בשעה שהוא כובש את אדמתם, "מפני שאנו רוצים שאויבינו יפלו ביאוננו, נרחיב את גבולנו ואת הערבים נהרגו וגשמדי, כמו שעשו יהושוע ובני ישראל." תשובות אחרות:

"זה היה טוב, מפני שזה מלחמה וערבים רעים מאד וכמלחמה אין מרחמים." "לדעתי יהושוע לא נהג טוב, מפני שהוא לא היה צריך להשמיד את כל הרכוש של יריחו. אם לא היה משמיד את הרכוש, היה הרכוש שייך לבני ישראל." "יהושוע נהג בסדר שהרג את בני יריחו, כי הוא היה צריך לכבוש עוד ארץ

פסיכולוג טמריין "יהושוע נהג בסדר"

שלמה ולא היה זמן להתעכב על שבויים." לא ביקורתית ולא מודרנית. כמדען אחראי לא רצה טמריין להסיק מסקנות חפזות. לכן הציג לנחקרים הצעירים שאלה אחרת, הנוגעת בכיכול להיסטוריה הסינית, לפיה הקים גנרל דמיוני ממלכה סינית בדרכים הדומות לזרכיו של יהושוע: כיבוש ארץ והשמדת תושביה יחד עם רכושם. התברר כי בייחס לבני עמים אחרים, רחוקים ממשאל, גילו התלמידים הישראלים יתר-ליברליות. אחוז השוללים את דרכיו של הסיני היה גדול יותר מאחוז שוללי התנהגותו של יהושוע.

הפסיכולוג לא האשים, כמובן, את התלמידים עצמם. הוא האשים את מוריהם ואת שיטת החינוך בה הם נוקטים, לפיה אין מלמדים תנ"ך בצורה ביקורתית ומודרנית. על כך נתן את הדין, כי משרד-החינוך עצמו, הוא הלוקה הראשון בדעות-קדומות.

מיליון ל"י

(המשך ממעמד 11)

לדוגמה: קרן מגן, המטפלת בעיקר בחברי קואופרטיבים. האסיפה הכללית בוחרת במועצת הקרן. חצי מחברי המועצה נבחרים מקרב חברי הקואופרטיבים וחצי מתוך רשימת המועצעים מטעם מרכז הקואופרציה.

או: קרן הגימלאות המרכזית. בהנהלה שלה ישנם עשרים חברים: שמונה נציגי מוסדות ההסתדרות, שמונה נציגי העובדים עצמם וארבעה מטעם הוועדה-הפועל.

או: קרן הפועלים החקלאיים. שם יש אסיפה כללית שבה נבחרים נציגי עובדים, ויש גם מפתח מפלגתי המעניק נציגות לפועלים החקלאיים של אגודת ישראל, לפועלים החקלאיים של הפועל המזרחי ולפועלים החקלאיים של הסתדרות העובדים האומיים.

הפועל החקלאי האמיתי, הנמצא בתחתית הסולם של פועלי ישראל, הן מבחינת שכרו והן מבחינת תנאיו, לא יודע כמעט דבר על המתרחש באסיפה הכללית או על אלה שנבחרים לנהל את ענייני הקרן שלו.

בקרן לפקיד יש אסיפה כללית. מי שיוודע עליה ורוצה, יכול לבוא ולבחור בה חברים לנהלת הקרן. אך רק את מחציתם. המחצית השנייה של הנהלת הקרן מתמנה על-ידי חברת-העובדים. כלומר: על-ידי הנהלת הסתדרות.

לכן יכולה הנהלת ההסתדרות לנהל משק כספים עצום זה כרצונה. לדוגמה:

● הקרנות מעניקות להאחות למיפעלי חברת-העובדים — לאותם מיפעלים עצמם החייבים כספים לקרנות. בבחינת: אתה חייב לי כבר כסף — או תהיה חייב לי עוד יותר.

● לסולל בונה, למשל, יש החל מ-1956 אשראי בקרנות הפנסיה המגיע לעיתים לי-סכומים המשתווים לסך כל התשלומים שסולל-בונה צריך לשלם לקרנות במשך שנתיים.

● במשק ההסתדרותי נהוגים מענקי פרישה מנוכחים לפקידים בכירים ולעסקני מפלגות ושלטון. עד כדי כך שמוכירי חברת-העובדים, אשר ילדין, נזעק והתירע וקרא למנהלי המיפעלים ההסתדרותיים להיות צמרי דים לחוק ולהסכמי-העבודה.

★ ★ ★

המיסכן אין כוח

לא אחרונה, עם גבור גל פשיטות הרגל במדינה, לקן קרנות הפנסיה, ויחד עימן גם השכירים החברים בהן, בצרה חדשה. התברר שתביעות הקרנות, במיקרים של פשיטות-רגל, נדחקות לסוף סולם הדיסיונות. גם מרבית תביעות השכירים במיקרים כאלה נדחות לסוף התור.

על רקע החובות הגדולים שחייבים המעבידים, גללים הפסדי הקרנות, כתוצאה מהתמוטטות חברות ומיפעלים. לכן פשה גם הנהג, ששליחי הקרנות נכנסים למימנים עם בעלי-עסקים החייבים להם כסף, ולאחר מיקוחים מייגעים הם פשוט מחתרים להם על חלק מן החוב, ובלבד שיוזכו בקצת כסף.

ללא פיקוח מתמקחים נציגי הקרנות, ש-הם בדרך כלל שליחי מפלגות, על כספים לא להם. אין שום ביקורת, במיקרים כאלה, העשויה למנוע קילוח כספים מן הצינורות המובילים לקופות הקרנות אל עבר קופות המפלגות.

עובדה: במקומות עבודה רבים נוצרו ב-שנים האחרונות יחסים לבניים ביותר בין נציגי הקרנות לבין המעבידים, יחסים שהם חמים הרבה יותר מאלה השוררים בין נציגי הקרנות לבין העובדים.

"אני רואה בחומרה רבה הסדרים העומדים בסתירה לתקנות הקרנות", התמרמר ויידל בפני חברי ועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות. ודקות ספורות לאחר ש-סיים את דבריו, קיבל את רשות הדיבור עסקן אפור ולא ידוע. "שעבד, פועל מיסכן אחד, סיפר הוא, שעבד פעם בסוכנות והיה במבטחים. אחר-כך היה בקרן ביטוח פועלי בניין. אמרו לו: אנחנו יכולים לתת לך פנסיה אם תמציא לנו מספר הימים שהיית מבטח." בא למבטחים ואמרו לו: אין אנו עושים חשבון של ימים."

"הצרה היא שלאדם מיסכן אין כוח לעמוד בפני אנשי המנגנון. אך צריך לפקח עליהם, על אנשי המנגנון, ולדעת מה הם עושים. כל אחד מקבל משכורת בעד עבודתו — או מה הוא עושה בשבילה?" על השאלה הזו חייבת ההסתדרות תשובה חד-משמעית לשליש מיליון החברים הרשומים בקרנותיה.

עיניך יונק

מעניק לך מוצרי איפור נודעים:

צללית עין
EYE SHADOW

התכשיר להדגשת העפעפיים
אבקה ב-5 גוונים: כחול-פסטל
ירוק-אדום • חום • אפור-כסף • לבן
קום ב-5 גוונים: כחול-קרן
ירוק-בהיר • כחול-צדף • ירוק-צדף • אפור-צדף

דגש עין
EYE LINER

להדגשת האישיות
בהתאם לצבע העין והלבוש
בשבעה גוונים: שחור • חום • כחול •
חום-צדף • אפור-צדף • ירוק-צדף • כחול-צדף

מסקרה
MASCARA

העט האוטומטי להארכת וישים
בברק: שחור • חום • כחול • חום-ירוק

אופנת העיניים המסעירות מפרז

Anselme

פור-פורים

משגע במועדון

בר-ברים

נשף פורים גדול במוצאי שבת 25.3

- ★ תכנית אומנותית עשירה ומגוונת
- ★ תזמורת ריקודים עם הזמרת האני ריי
- ★ הגרלות, הפתעות ופרסים למסכות מצטיינות
- ★ מחיר כניסה כולל משקה ראשון ומיסיס 10 ל"י בלבד

מועדון בר-ברים

בן אביגדור 28
סמטה מרח' המסגר 62
תל-אביב.